

	BankID Signing Sven Gjerulld Gjeruldsen 2026-02-19
	BankID Signing Tone Eli Moseid 2026-02-19
	BankID Signing Carl August Harbitz-Rasmussen 2026-02-19
	BankID Signing Knut Sterud 2026-02-19
	BankID Signing Torveig Dahl 2026-02-19
	BankID Signing Jørn Holme 2026-02-19
	BankID Signing Toril Skjetne 2026-02-19
	BankID Signing Hedda Lombardo 2026-02-19
	BankID Signing Ellen Agnete Krageberg 2026-02-19

Frivilligheten

– bærebjelken i kulturvernet

Årsmelding for Norges kulturvernforbund

Kulturvernforbundet
Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo
E-post: post@kulturvern.no
Hjemmeside: www.kulturvern.no
Organisasjonsnummer: 975977420

*Forsidebilde:
Kulturverndag på Sløydsalen
Heimly, bygging av fuglekasser.
Foto: Magne Aksel Rasmussen.*

Innhold

1.	Innledning	5
2.	Medlemmer	6
3.	Kulturvernforbundets aktiviteter i 2025	10
	Møteplasser og fellestiltak for medlemsorganisasjonene	10
	Regionalt nettverk	11
	Myndighetskontakt	13
	Innspill til diverse politiske prosesser	14
	Kontakt med etatene	15
	Informasjonsarbeid	16
	Representasjon og nettverksbygging	18
	Nettverksbygging og samarbeid med eksterne aktører	19
	Internasjonalt arbeid	21
	Kulturverndagene	21
4.	Administrativt	24
	Styret	24
	Arbeidsutvalg	24
	Valgkomité og revisor	24
	Sekretariat	25
	Økonomi	26
5.	Styrets beretning	27

1. Innledning

Denne årsmeldingen gir en oversikt over Norges kulturvernforbunds virksomhet i 2025. Styret har lagt følgende styringsdokumenter til grunn for sitt arbeid: Kulturvernforbundets vedtekter, arbeidsplan 2024-2026 og budsjett for 2024-2026 (vedtatt 2024).

Formål/Bakgrunn

Norges kulturvernforbund (Kulturvernforbundet) er sammenslutningen for organisasjoner innen kulturvernet. Medlemsorganisasjonene representerer bredde og mangfold innenfor kulturvernet, og favner både den immaterielle kulturarven og de fysiske kulturminnene. Kulturvernforbundet er den eneste organisasjonen som representerer den samlede kulturvernbevegelsen, og er derfor et viktig samordningsorgan for feltet og talerør inn mot myndighetene.

Kulturvernforbundet skal i henhold til formålsparagrafen i våre vedtekter arbeide for å styrke kulturvernets rolle i norsk samfunnsliv ved å:

- øke kjennskapen til og interessen for historie og kulturarv
- støtte arbeidet for dokumentasjon, bevaring, bruk og formidling av kulturarv
- bedre rammevilkårene for kulturvernet lokalt, regionalt og nasjonalt

Kulturvernforbundet samordner saker av felles interesse og fremmer disse for myndighetene.

2. Medlemmer

Kulturvernforbundet har følgende 31 medlemsorganisasjoner ved utgangen av 2025:

Organisasjon	Medlemmer	Lokallag	Stiftet
Landslaget for lokalhistorie	70 000	428 lokallag /14 regionlag	1920
LMK - Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber	53 000	158	1976
Norges Husflidslag	25 400	356 lokallag/19 regionlag/5 håndv. lag	1910
Forbundet for Norske Museumsvenner	20 000*	67 medlemsforeninger	1997
Slekt og Data	11 200	60 lokallag /18 distriktslag	1990
Forbundet KYSTEN	10 158	134	1979
Fortidsminneforeningen	8 594*	63 lokallag /16 fylkesavdelinger	1844
Norske Akevitters Venner	8 000	46	1999
Norsk Jernbaneklubb	2 153	9 lokalavdelinger	1969
Norsk Kulturarv	1 065	80* kommuner, 137 Olavsroseinneh.	1993
Rutebilhistorisk Forening	1 357	13	1983
Norsk Slektshistorisk Forening	1 440 *	–	1926
Foreningen SKIPET	1 125	9	1973
HIFO - Den norske historiske forening	918	10	1869
Norges Metallsøkerforening	922	9	1991
Norsk Folkeminnelag	300	–	1920
Norsk Fyrforening	507	113 fyr	1997
Norsk Heraldisk Forening	305		1969
Norges Linforening	169 *		1990
Norsk Forening for Fartøyvern	ca 10.000 friv. *	200 fartøy *	1995
Norsk Folkedraktforum	180	2 regionlag	1986
Arkivforbundet	–	120 arkiv/institusjoner	1986
Museumsbanerådet	–	–	1989
Landsforeningen for Luftfartøyvern	500	5 lokallag	2016
Europa Nostra Norge	30	10 medlemsorg. 2 støtteorg.	1992
Norsk Nuperelleforening	179		2009
Memoar	76		2015
Norsk motorskøyteklubb	205	160 fartøy og 45 personmedl. *	1976
Norske byselskap			
– Forening for norsk bykultur (NBY)		11 byselskap	2023
Norsk Arkeologisk Selskap	490		1936
Assosierte medlemmer			
Norges Bygdekvinnelag	12 500 *	430* lokallag /18* distriktslag	1946
Norsk Luftsportsforbund	18 000	230 klubber	1909
Taternes landsforening	400		1995

* = Tall 2024

Til sammen har vi ca. 270 000 medlemskap og 2 600 lokale og regionale lag og institusjoner. Noen organisasjoner har institusjons- eller organisasjonsmedlemskap, mens øvrige organisasjoner har personlige medlemskap.

Assosierte medlemskap er for organisasjoner som har kulturvern som en del av sin portefølje, men som ikke har det som sin primære virksomhet. Assosiert medlemskap behandles fortløpende av styret i Kulturvernforbundet mens hovedmedlemskap behandles av landsmøtet.

Både hovedmedlemmer og assosierte medlemmer må forholde seg til Kulturvernforbundets kriterier for medlemskap:

- landsdekkende organisasjon
- demokratisk og ikke-kommersiell organisasjon
- arbeidsområde materielt eller immaterielt kulturvern (herunder faste kulturminner, bevegelige kulturminner, kystkultur og bygningsvern)
- arbeide i samsvar med formålsparagrafen til Norges kulturvernforbund

were the edges of the headscarf
are tied in a knot over the head.

3. Kulturvernforbundets aktiviteter i 2025

Møteplasser og fellestiltak for medlemsorganisasjonene

Som paraplyorganisasjon for kulturvernorganisasjonene er fellestiltak og samordning en viktig del av virksomheten. Kulturvernforbundet har etablert ulike møteplasser for organisasjonene, herunder den årlige kulturvernkonferansen, månedlige generalsekretærmøter, bilaterale møter, styrelederkonferanse og andre faglige møter. I tillegg jobber vi med å etablere regionale kulturvernnettverk for å samordne, synliggjøre og styrke det frivillige kulturvernet i fylkene. Dette arbeidet er beskrevet nærmere under punkt 3.2.

Landsmøtet

Landsmøtet er Kulturvernforbundets øverste organ og avholdes annethvert år. Det ble ikke avholdt landsmøte i 2025.

Kulturvernkonferansen 2025

Den årlige Kulturvernkonferansen ble første gang arrangert i 2013 og er Kulturvernforbundet største årlige arrangement. Formålet med konferansen er at den skal være en arena for nettverksbygging, faglig påfyll og inspirasjon, og åpne for debatt rundt aktuell kulturvernematikk. Med 140 deltagere inkludert innledere, var konferansen i 2025 utsolgt. De siste årene har vi samarbeidet med Riksantikvaren om konferansen, og i 2025 var også Kulturdirektoratet med som arrangør. Dette er vi stolte av. For andre år på rad ble konferansen åpnet av Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery. Konferansen ble lagt til Nasjonalbiblioteket i Oslo. Flere av deltakerne deltok også på en uformell sosial sammenkomst i etterkant av konferansen. Temaet for konferansen fulgte det samme temaet for årets kulturminnedager: «Hjem».

Generalsekretærmøter

Kulturvernforbundet har månedlige møter for organisasjonenes daglige ledere eller representanter. Generalsekretærmøtene er en av de viktigste kanalene vi har i Kulturvernforbundet for å informere våre medlemsorganisasjoner om politiske prosesser og annet som rører seg i den store kulturvernsektoren. Her blir vi også gjort oppmerksom på

hva som skjer i organisasjonene, og vi får viktige tilbakemeldinger og innspill til vårt daglige arbeid. Møtene er også en viktig arena for at organisasjonene kan dele informasjon seg imellom. Denne interne informasjonsflyten er svært viktig for hvordan vi og organisasjonene jobber og for samholdet og felleskapet i Kulturvernforbundet. Møtene holdes nå som hybride møter, noe som gjør det mulig for flere å delta.

Det har i 2025 vært avholdt ni generalsekretærmøter. Eksterne deltagere som har vært med i disse møtene, er: Marte Bøhm Nordahl (Friluftslivets fellesorganisasjon) som fortalte om Friluftslivets år 2025, Marianne Ween (Kulturalliansen) som informerte om Arbeidsmiljølovens presisering av arbeidstakerbegrepet og konsekvensen for frivillige organisasjoner, Beate Strøm (Riksantikvaren) som fortalte om Riksantikvarens arbeid med totalberedskap, Morten Skauge (Virke) som holdt lobbykurs, og Hildegunn Bjørgen og Kristine Møller Gray (Kulturdirektoratet) som la fram utkast til Kulturdirektoratets strategi for immateriell kulturarv. Sistnevnte var et eget innspillmøte for kulturvernorganisasjonene, som Kulturvernforbundet arrangerte sammen med Kulturdirektoratet. I tillegg deltok Ola Fjeldheim (Fortidsminneforeningen) i sin rolle som medlem i NOU-utvalget for ny kulturmiljølov og informerte om arbeidet med NOUen.

Arendalsuka

Kulturvernforbundet var også i 2025 til stede på Arendalsuka, hvor vi hadde leid en egen stand og hytte. Alle medlemsorganisasjonene ble tilbudt å bemanne standen og flere ønsket å stå der både en og to dager. Kulturvernforbundet fordelte dagene slik at samtlige som hadde meldt sin interesse, fikk anledning til å fronte sin organisasjon på minst en av dagene.

Kulturvernforbundet arrangerte en debatt i samarbeid med Fortidsminneforeningen med tittel «Hvem eier kulturarven». I tillegg til generalsekretærene

Ellen Krageberg (Norges Husflidslag), Ola Fjeldheim (Fortidsminneforeningen) og Toril Skjetne (Kulturvernforbundet) deltok Hanna Geiran (Riksantikvar) og Torbjørn Urfjell (Avdelingsdirektør for samfunn og arena i Kulturdirektoratet) og politikere Tage Pettersen (Høyre, Familie- og kulturkomiteen), Marte Ulltveit-Moe (MDG Agder) og Tone Berge Hansen (Ap, Arbeids- og sosialkomiteen).

Kulturvernforbundet var også medarrangør på et annet arrangement, sammen med Kulturalliansen. Debatten handlet om de nye Kulturkretsene som er under etablering. Kulturvernforbundet deltok i debatten med assisterende generalsekretær, som sitter i styret i Kulturalliansen og styringsgruppen for Kulturkretsene, og snakket blant annet om våre egne kulturvernnettverk og synergien mellom de ulike nettverkene. Fylkesdirektør i Vestland fylkeskommune, Per Morten Ekerhovd, deltok i debatten fra myndighetenes side.

Kulturvernforbundet leide en hytte på Hisøy hvor vi kunne tilby overnatting/frokost til våre medlemsorganisasjoner. Dette er et svært populært tiltak, og det er også et rimelig alternativ for våre medlemsorganisasjoner under Arendalsuka.

Kulturvernets Hus

Kulturvernforbundet legger ned mye arbeid i samordning og samlokalisering. Flere av medlemsorganisasjonene våre har kontorer i Kulturvernets Hus i Øvre Slottsgate 2b i Oslo, og samtlige medlemsorganisasjoner har tilgang til møterom i våre egne lokaler, samt to store møterom i første etasje. I tillegg har alle leietagerne tilgang til treningsrom i kjelleren, og enkelte av organisasjonene leier også lagerlokaler i kjelleren.

Det er Kulturvernforbundet som har signert kontrakten med huseier, og som fremleier lokaler til de øvrige leietakerne, uten profitt. Ønsket om å være samlokalisert står høyt, og anses som svært verdifullt for de fleste.

Regionale nettverk

Kulturvernforbundet har i lang tid ønsket å samle lag og foreninger i regionale kulturvernnettverk. De siste årene har det vært arbeidet mer systematisk med dette, og i 2022 ble det første regionale nettverket etablert i Oslo. Siden den tid har det blitt etablert nettverk i Trøndelag og Vestland, og inngått en samarbeidsavtale med Kulturvernrådet i Akershus. I 2025 ble det startet en prosess for å danne et nettverk i Østfold, og vi fikk også tilskudd fra Rogaland fylkeskommune for å starte et nettverk der. Arbeidet med nettverkene følges opp i 2026.

Med denne satsingen ønsker Kulturvernforbundet å få til gode faglige samarbeid og nettverk på tvers av kulturvernfeltet, og at det frivillige regionale og lokale kulturvernarbeidet blir en sterk bevegelse som bidrar til mer aktivitet, flere møteplasser, mer inkludering og større engasjement for å ta vare på kulturarven. De regionale kulturvernnettverkene vil fungere som et bindeledd mellom frivilligheten og det offentlige, og jobbe for å bedre rammene for det lokale og regionale kulturvernarbeidet. Kulturvernnettverkene vil også jobbe for økt samarbeid mellom frivilligheten og museer, arkiv, skole og andre relevante aktører.

Etableringen av nettverkene koster både tid og penger, og det er avgjørende å få nye tilskudd til satsingen og økt kapasitet i sekretariatet for å drive nettverksarbeidet. I 2025 fikk vi et nytt tilskudd på kr 500 000 fra Kultur- og likestillingsdepartementet til dette arbeidet. Vi fikk innvilget kr 250 000 fra Rogaland fylkeskommune for å starte opp kulturvernnettverk i Rogaland. I tillegg har vi fått innvilget prosjektmidler på kr 300 000 fra Riksantikvarens verdiskapingsmidler til å etablere flere nettverk og til aktivitet i Trøndelag og Vestland som omfatter Riksantikvarens bevaringsstrategier «Kystens kulturmiljø» og «Landbrukets kulturminner». Midlene er fordelt med kr 100 000 hver til Trøndelag, Vestland og Kulturvernforbundet sentralt. Alle midlene er overført til 2026.

I 2024 søkte Kulturvernforbundet om bistand fra Prosperastiftelsen til å utarbeide en god styringsmodell for nettverkssatsingen. Prosperastiftelsen er et nettverk av pro bono-konsulenter som stiller sin kompetanse til rådighet gjennom gratis konsulent-tjenester – noe de kaller «kompetansebasert frivillighet». Søknaden ble innvilget og prosjektet ble gjennomført i perioden 30.01.2025 - 28.04.2025. Stiftelsen skulle bistå Kulturvernforbundet med å vurdere organisering av regionale nettverk, og et sentralt spørsmål var hvorvidt nettverkene bør være selvstendige eller underlagt sentral styring. Konsulentene innhentet informasjon og hadde møter og intervjuer med både sekretariatet, koordinatorene og tillitsvalgte i nettverkene, og oppsummerte sine funn og konklusjoner som ble lagt frem for Kulturvernforbundet. Rapporten utgjør grunnlag for videre arbeid med satsingen.

Trøndelag Kulturvernnettverk

Trøndelag Kulturvernnettverk ble stiftet i 2024 og har vært en pilot for Kulturvernforbundets nettverks-satsing. Det har vært ansatt en koordinator i deltidsstilling på engasjement etter tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet, Trøndelag fylkeskommune og Riksantikvarens verdiskapningsmidler. Engasjementet varte ut 2025. Nettverket har hatt flere aktiviteter for sine medlemmer, som kurs i arkiv og digitalisering, tilskuddsverksted, arrangert Kulturverndagene, hatt arrangement under Hilmardagene, stand på Kulturkonferansen i Trøndelag osv. Nettverket har også hatt møter og samarbeid med Trøndelag fylkeskommune og gitt innspill til ulike høringer. Trøndelag kulturvernnettverk har et engasjert og dyktig styre, med bred erfaring fra det frivillige kulturvernet. Styreleder i Trøndelag kulturvernnettverk representerte det frivillige kulturvernet i den nyetablerte Kulturkretsen i Trøndelag.

Vestland Kulturvernnettverk

Vestland Kulturvernnettverk ble stiftet i 2024 og har vært en pilot for Kulturvernforbundets nettverkssatsing (Trøndelag og Vestland var de to pilotene). Det har vært ansatt en koordinator i deltidsstilling på

engasjement etter tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet, Vestland fylkeskommune og Riksantikvarens verdiskapningsmidler. Engasjementet varte ut 2025. Nettverket har deltatt i flere møter og samarbeid med eksterne, som fylkeskommunen, kommuner, museer osv. De har også deltatt på flere konferanser og debatter og vært aktive i ulike samarbeidsutvalg og nettverk, herunder det nyetablerte Kulturkretsen i Vestland og i samarbeidskomiteen for frivillighet i Vestland. Det har vært avholdt flere arrangementer initiert av nettverket rundt om i fylket i forbindelse med Kulturverndagene. Vestland kulturvernnettverk har et engasjert og dyktig styre, med bred erfaring fra det frivillige kulturvernet.

Oslo kulturvernnettverk (Oslo KAN)

Oslo kulturvernnettverk ble stiftet i 2022. De har tidligere hatt flere tiltak, kurs og møter for medlemslagene, vært med å arrangere Akershusstevnet og hatt prosjektet «Båt, skole, skur» i samarbeid med kystlag, husflidslag og Osloskolen. På grunn av manglende driftsmidler har Oslo kulturvernnettverk sett seg nødt til å trappe ned på aktivitet. Det har blitt avholdt ordinære styremøter og det har blitt søkt om driftsmidler for 2025 og 2026 fra Oslo kommune, med avslag på søknaden.

Kulturvernrådet i Akershus (KIA)

Kulturvernforbundet har hatt god dialog med Kulturvernrådet i Akershus (KIA) i 2025. Dette er et allerede etablert nettverk bestående av historielag og venneforeninger i Akershus fylke. Nettverket har et aktivt og engasjert styre og arrangerer ulike medlemsmøter og aktiviteter for medlemmene. Kulturvernforbundet samarbeider med Akershus kulturvernråd for at de skal bli et regionalt nettverk for hele det frivillige kulturvernet i Akershus, og inngikk en samarbeidsavtale med nettverket i 2024. Kulturvernforbundet og Akershus kulturvernråd har hatt møte med Akershus fylkeskommune, vedrørende driftsmidler til nettverket. KIA mottar allerede noe støtte fra fylkeskommunen, som blant annet brukes til å dele ut tilskudd til medlemmene.

Østfold kulturvernnettverk

Østfold kulturvernnettverk er ennå ikke stiftet, men har hatt flere møter i 2025 for å samle lag og foreninger som driver med kulturvern i fylket. Kulturvernforbundet har deltatt med informasjon på flere av disse møtene. Det ble avholdt møte mellom frivillige kulturvernlag og Østfold fylkeskommune i september 2025, der Kulturvernforbundet også var representert. Østfold fylkeskommune innvilget kr 150 000 til nettverket på tampen av 2025 som vil bli utbetalt i 2026.

Regionale kulturkretser

Kulturalliansen er en paraplyorganisasjon for hele det frivillige kulturfeltet. Parallelt med Kulturvernforbundets satsing på kulturvernnettverk, har Kulturalliansen en satsing på regionale kulturkretser. Formålet er å skape mer aktivitet innen kultur i hele landet.

Initiativet til å etablere kulturkretser startet med arbeidet med regjeringens strategi for kulturfrivilligheten, der det ble opprettet en referansegruppe bestående av flere paraplyorganisasjoner på kulturfrivillighetsfeltet, herunder Kulturalliansen og Kulturvernforbundet. Referansegruppen fortsatte samarbeidet etter at strategien ble lansert, for å bidra til at strategien blir implementert og for å styrke samarbeidet generelt. Referansegruppen har siden 2023 jobbet med å etablere pilotprosjekter for regionale kulturkretser. Kulturalliansen har prosjektledelsen, og Kulturvernforbundet er med i styringsgruppen sammen med Norsk Musikkråd, Voksenopplæringsforbundet (VOFO) og teaterutvalget i Kulturalliansen. Prosjektet ble i 2025 tildelt kr 500 000 fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Siden 2024 har det vært tre fylker hvor regionale kulturkretser skal testes ut: Trøndelag, Vestland og Innlandet. Kulturkretsene er bredere enn våre kulturvernnettverk, siden de favner hele kulturfrivilligheten. Vi anser det som en fordel å ha regionale kulturvernnettverk, som kan representere vårt felt inn i kretsene. Kulturvernnettverkene i Trøndelag og Vestland er med i sine respektive kulturkretser.

Myndighetskontakt

Lobbyarbeid er en viktig oppgave for Kulturvernforbundet. Det er et spredt ansvar for kulturvernfeltet politisk sett, og kulturvernorganisasjonene faller innunder ulike departement, etater og avdelinger. For å være en pådriver, må Kulturvernforbundet være godt oppdatert på hva som skjer på alle områder av relevans for feltet. Vi utarbeidet en interessepolitisk plan på starten av året, med innspill fra våre medlemsorganisasjoner. Planen ga en oversikt over de viktigste prosessene i 2025, og ble revidert i løpet av året for å få med andre relevante saker for kulturvernfeltet.

Kulturvernforbundet hadde i 2025 flere formelle og uformelle møter med ledende politikere på ulike nivå, hvor vi har fremmet våre synspunkter. I tillegg har vi hatt utstrakt kontakt med administrasjonen i flere departement og underliggende etater, deltatt i flere høringer, og sendte skriftlige innspill til en rekke forskjellige politiske prosesser (se liste under). Vi har også arrangert lobbykurs for medlemsorganisasjonene på ett av generalsekretærmøtene, etter ønske fra organisasjonene selv.

Familie- og kulturkomiteen på Stortinget

Familie- og kulturkomiteen er den viktigste stortingskomiteen for Kulturvernforbundets del, da de i tillegg til kultur og frivillighet også har et spesielt ansvar for det meste av kulturmiljøpolitikken (som sorterer under KLD). Vi har hatt både formelle og uformelle møter med flere komitemedlemmer. Åslaug Sem-Jacobsen fra Senterpartiet er en spesielt engasjert og viktig politiker for det frivillige kulturvernet, men også Tage Pettersen fra Høyre. Begge deltok på Kulturvernforbundets debatt under Kulturtryng Drammen. Sistnevnte deltok også i debatten vi hadde under Arendalsuka. Etter valget i september ble det ny sammensetting av komitémedlemmer. Kulturvernforbundet deltok på budsjett høring i oktober og møtte den nye komiteen.

Transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget

I november 2025 deltok Kulturvernforbundet i budsjettøringen i den nye Transport- og kommunikasjonskomiteen med innspill til budsjettåret 2026. Her kunne vi fortelle komiteen at vi var glade for at tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren er videreført og prisjustert, men at posten trenger et løft. Samtidig påpekte vi at det er andre deler av den bevegelige kulturarven som ikke blir tildelt driftstilskudd eller midler til istandsetting fra Samferdselsdepartementet. Kulturvernforbundet har vært pådriver for at disse kulturminnene må ivaretas på samme linje som andre kulturminner, og at dette må komme inn i både lovverk, planer, strategier og tilskuddsordninger, og at departementene må samordne seg i forhold til dette.

Energi- og miljøkomiteen på Stortinget

I oktober 2025 deltok Kulturvernforbundet i budsjettøring i den nye Energi- og miljøkomiteen med innspill til budsjettåret 2026. Vi tok opp utfordringer med driftstøtteordningen til kulturvernorganisasjoner som får støtte fra Klima- og miljødepartementet / Miljødirektoratet. Dette er en ordning som er rammestyrkt, det vil si at når en ny organisasjon kommer inn på ordningen, minsker beløpet tilsvarende på de andre organisasjonene. Tildelingen kommer ikke før i februar, noe som gjør det vanskelig å planlegge året. Vi ønsker en mer forutsigbar og rettferdig ordning for driftstøtte for kulturvernorganisasjoner. På tampen av året økte departementet bevilgningen til rammen, i siste runde av budsjettarbeidet.

Møter i departementene

Kulturvernforbundet hadde i 2025 møte med statsråd Andreas Bjelland Eriksen i Klima- og miljødepartementet og statssekretær Abel Cecilie Knibe Kroglund i Samferdselsdepartementet.

Vi hadde god dialog med embetsverket i både Kultur- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet, med jevnlig kontakt og møter året gjennom.

Innspill til diverse politiske prosesser

Kulturvernforbundet har bidratt med en rekke innspill i 2025, til ulike departement, stortingskomiteer, etater og fylkeskommuner, herunder: Muntlige og skriftlige innspill til statsbudsjettet 2026 – Familie- og kulturkomiteen, Energi- og miljøkomiteen og Transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget.

Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2026 og statsbudsjett for 2027 til Klima- og miljødepartementet, Kulturdepartementet og Samferdselsdepartementet

- Høringsinnspill til ny kulturlov
- Høringsinnspill til NOU ny kulturmiljølov (flere møter)
- Høringsinnspill om ny forskrift for momskompensasjon
- Høringsinnspill til Riksantikvaren om bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø
- Høringsinnspill til Riksantikvaren om bevaringsstrategi for industri og næring (flere møter)
- Høringsinnspill til forskrift om fordeling av Norsk Tippings overskudd til kulturformål
- Høringsinnspill til ny forskrift om arkiv
- Høringsinnspill til ny lov om folkehelse
- Høringsinnspill til utkast til forskrift om regionale kulturfond
- Høringsinnspill til NOU norske sparebanker tradisjon tilpasninger
- Høringsinnspill til Kulturdirektoratets strategi om immateriell kulturarv (flere møter)
- Innspill til KUD sin deltakelse på verdenskonferanse for kulturpolitikk (skriftlig og muntlig)
- Innspill til Meld. St. 9 (2024-2025): Totalberedskapsmeldingen og høring i Justiskomiteen

Kulturvernforbundet informerer medlemsorganisasjonene om de politiske prosessene, innhenter informasjon og samordner budskap. Kulturvernforbundet tar opp saker som er av felles interesse, og støtter opp om saker som er viktige for våre medlemsorganisasjoner.

Tilskudd

Et hovedfokus generelt for Kulturvernforbundets lobbyarbeid er å sikre nødvendige tilskudd til kulturvernfeltet, spesielt i forhold til drift og prosjekter. Kulturvernforbundet har lenge etterlyst en nødvendig økning i bevilgninger til feltet. Vi føler også med på endringer i forhold til momskompensasjonsordningen, og deltar på høringer og møter når det er aktuelt. Momskompensasjonen utgjør et viktig økonomisk bidrag til de frivillige organisasjonene, og er med å øke aktiviteten både lokalt og nasjonalt. Kulturvernforbundet har også hatt en tett dialog og møter med Sparebankstiftelsen DNB, som bidrar med store prosjekttilskudd til både Kulturvernforbundet og våre medlemsorganisasjoner. De er en svært viktig støttespiller for det frivillige kulturvernet.

Fokus på beredskap

I 2025 var det et stort fokus på beredskap fra myndighetenes side. På starten av året ble Totalberedskapsmeldingen lagt frem – en melding som skal rigge oss for de økte truslene vi står ovenfor i samfunnet. Kulturarv er en viktig del av beredskapsplanen, ifølge regjeringen. Dette fikk støtte på kulturpolitisk toppmøte den 3. februar. Kulturvernforbundet har fulgt de politiske prosessene nøye, og samarbeidet med andre relevante aktører for å synliggjøre det frivillige kulturvernets viktige rolle i samfunnet – ikke bare i kraft av arbeidet de gjør med å ta vare på kulturarven, men også med å skape møteplasser, bygge samhold og styrke demokratiet, noe som er viktig for å mobilisere og skape motstandskraft i samfunnet. Vi hadde beredskap som tema i flere møter vi arrangerte selv, i en kronikk som ble publisert i Nationen, og på en stor debatt som vi arrangerte på KulturYtring Drammen.

På debatten deltok følgende personer i panelet, med viktige budskap om verdien av å ta vare på kulturarven og av de frivilliges innsats:

- Jørn Holme (styreleder Kulturvernforbundet og Norsk Kulturarv)
- Odd Sletten (verdensarvkoordinator Røros og medlem av den norske UNESCO-kommisjonen)
- Inga Bolstad (Riksarkivar)
- Torveig Dahl (styreleder Landslaget for lokalhistorie)
- Stian Slotterøy Johnsen (generalsekretær, Frivillighet Norge)

Følgende politikere deltok i debatten:

Stortingspolitikere Åslaug Sem-Jacobsen (Senterpartiet), Tage Pettersen (Høyre) og Kathy Lie (SV), samt Julie Vaage (V).

I tillegg deltok vi på andre møter som handlet om beredskap, blant annet hos Frivillighet Norge, Riksantikvaren og på et seminar om beredskap og gjenreisning som ble arrangert i Hammerfest.

Kontakt med etatene

Riksantikvaren

Kulturvernforbundet har god kontakt med Riksantikvaren, med flere møtepunkter gjennom hele året. Vi er medlem av Riksantikvarens «kulturarvråd» som har jevnlige møter, og i 2025 har vi også vært med i en tverrfaglig ressursgruppe for bevaringsstrategi for industri og næring. I tillegg samarbeider vi om Kulturvernkonferansen (se eget punkt om konferansen) og deltar på deres høstmøte og andre relevante møter. I 2025 fulgte vi blant annet med på arbeidet rundt beredskap, som har hatt økt fokus for tiden.

Vi ble også invitert til å delta i en den debatt om ny kulturmiljølov under Riksantikvarens høstmøte. Her var vi tydelige på hvor viktig det er at loven åpner opp for at bevegelige kulturminner skal kunne fredes.

Kulturminnefondet

Kulturvernforbundet har jevnlig kontakt med Kulturminnefondet. Tilskuddene som Kulturminnefondet gir ut, er svært viktige for Kulturvernforbundets medlemsorganisasjoner, og både vi og flere av medlemsorganisasjonene gjør aktivt lobbyarbeid for at fondet skal få økte rammer. I 2025 ble fondet kuttet med 20 mkr i revidert budsjett, noe som utgjør omtrent 80 mkr, siden hver krone fondet gir utløser 3 kroner i aktivitet. Kulturvernforbundet arbeidet for å reversere kuttet, uten hell.

Kulturdirektoratet

Kulturvernforbundet har jevnlig kontakt med Kulturdirektoratet for å utveksle informasjon, enten det gjelder tilskudd til organisasjonene, kulturvern-faglige saker eller i forhold til UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv. Kontaktpersoner innenfor disse områdene inviteres jevnlig til Kulturvernforbundets møteplasser, og vi deltar også på deres årlige konferanser og arrangementer av relevans for det frivillige kulturvernet. I 2025 var Kulturdirektoratet for første gang med på å arrangere Kulturvernkonferansen og bidro med midler og arbeidsressurser. Kulturvernforbundet fikk også avtalt et eget innspillmøte om direktoratets strategi for immateriell kulturarv. Seniorrådgivere Hildegunn Bjørgen og Kristine Møller Gray deltok på et av Kulturvernforbundets generalsekretærmøter, der de la fram utkast til strategien og åpnet for innspill fra kulturvernorganisasjonene. Samarbeidet ble ytterligere styrket gjennom et felles åpningsarrangement for Kulturverndagene i 2025, der Kulturdirektoratet bidro både faglig og organisatorisk til et arrangement med høy deltakelse og bred nasjonal og internasjonal synlighet. Kulturvernforbundet deltok også på Kulturdirektoratets museumskonferanse i Bodø.

Informasjonsarbeid

Kommunikasjonsarbeid står sentralt i Kulturvernforbundets mandat, både for å sette kulturvern på den offentlige agendaen og for å styrke vår egen og medlemsorganisasjonenes synlighet og påvirkningskraft.

Som paraplyorganisasjon er det viktig at Kulturvernforbundet oppleves (av offentligheten generelt og medlemmene spesielt) som en tydelig, tillitsvekkende og samlende aktør på kulturvernfeltet. Kulturvernforbundet jobber derfor kontinuerlig med å øke synlighet, gjenkjennelighet og tydelighet i kommunikasjonen, og med å bygge en sterkere og mer helhetlig merkevare.

En viktig del av informasjonsarbeidet er å synliggjøre medlemsorganisasjonenes aktiviteter, kompetanse og samfunnsnytte. God informasjonsflyt mellom Kulturvernforbundet og medlemsorganisasjonene, samt på tvers av organisasjonene, legger til rette for samarbeid, erfaringsutveksling og felles politisk gjennomslag.

Kommunikasjonsarbeidet har hatt god kontinuitet gjennom hele året. Arbeidet har vært konsentrert om å samle og målrette kommunikasjonsinnsatsen i tråd med Kulturvernforbundets strategiske mål, kommunikasjonsstrategi og kommunikasjonsplan, og å basere kommunikasjonsarbeidet på innsikt i hvilke kanaler og tiltak som gir størst effekt. Dette er et kontinuerlig arbeid som vil videreføres i 2026.

I begynnelsen av 2025 ble Styreweb implementert som helhetlig kommunikasjonsverktøy for Kulturvernforbundet, og plattformer som tidligere ble brukt til informasjonsinnhenting og utsending (Mailchimp, Ticketco, og Surveymonkey) ble oppsagt og erstattet av tilsvarende verktøy i Styreweb. Byttet har medført noen utfordringer i logistikk og arbeidsflyt, og fungerer ved årsslutt fortsatt ikke helt optimalt.

Merkevarebygging

Kulturvernforbundets nye logo og visuelle identitet, som ble ferdigstilt i 2024, har i 2025 vært aktivt tatt i bruk og videre implementert i alle relevante flater og kanaler. Dette gjelder både digitale kanaler, trykt materiell, presentasjoner, arrangementer og markedsføringsmateriell.

Som del av arbeidet med en tydeligere og mer samlende merkevare, er Kulturvernforbundet, Kulturverndagene og Kulturvernkonferansen nå samlet under én felles identitet, med «kulturvern» som tydelig avsender. Dette har bidratt til økt gjenkjennelighet og bedre sammenheng mellom forbundets ulike aktiviteter.

De regionale kulturvernnettverkene følger samme visuelle profil som Kulturvernforbundet sentralt, med egne logoer innenfor felles rammer. Dette bidrar til både lokal forankring og nasjonal sammenheng i merkevaren.

Merkevarebygging har i 2025 også vært tett knyttet til synlighet i politiske og faglige sammenhenger, blant annet gjennom arrangementer, konferanser, stands, debatter og nettverksarenaer.

Nettsider

Kulturvernforbundets nettsider fungerer i hovedsak som en statisk informasjonskanal for generell og overordnet informasjon om forbundets virksomhet, organisasjon, medlemsorganisasjoner og regionale kulturvernnettverk. Nettsidene benyttes også til publisering av enkelte større nyheter og sentrale oppdateringer, men er ikke prioritert som løpende nyhetskanal.

Den mest kontinuerlige oppdateringen av nettsidene har skjedd i tilknytning til Kulturverndagene, der nettsidene fungerer som en operativ portal for søknadsprosesser, registrering av arrangører, informasjon om tema og oversikt over arrangementer. Dette krever jevnlig vedlikehold og oppdatering gjennom året. Nettsidene brukes også som landingsside for Kulturvernkonferansen og de regionale nettverkene, noe som også krever begrenset arbeid.

For løpende nyhetsformidling, synliggjøring av politiske prosesser og deling av aktuelle saker benytter Kulturvernforbundet i hovedsak sosiale medier og nyhetsbrev, som gir større rekkevidde og mer direkte kontakt med målgruppene.

Sosiale medier

Kulturvernforbundet er aktivt til stede på sosiale medier som best støtter forbundets mål om økt synlighet, effektiv nettverksbygging og styrket samhandling på kulturvernfeltet. I 2025 har Kulturvernforbundet prioritert en konsentrert tilstedeværelse på utvalgte plattformer fremfor å være til stede på mange kanaler med ujevnt aktivitetsnivå.

Facebook og LinkedIn er forbundets viktigste sosiale medier, mens Instagram benyttes mer målrettet ved behov for å nå yngre målgrupper.

Plattformene brukes til ulike formål:

- Facebook (målgruppe: medlemsorganisasjoner og kulturverninteresserte): Informasjon om politiske prosesser og høringer, nyheter fra Kulturvernforbundet, arrangementer, samt deling av saker og aktiviteter fra medlemsorganisasjonene.
- LinkedIn (målgruppe: politikere, offentlige beslutningstakere og samarbeidspartnere):
- Nettverksbygging, synliggjøring av kulturvernfeltet, formidling av Kulturvernforbundets arbeid, resultater og faglige perspektiver, samt deling av relevante oppdateringer fra medlemsorganisasjonene.
- Instagram: Brukes ved behov for å nå yngre målgrupper, blant annet i forbindelse med prosjekter rettet mot barn og unge.

De regionale kulturvernnettverkene drifter egne Facebook-sider.

Følgere på sosiale medier pr 31.12.2025:

	Facebook	LinkedIn	Instagram
Kulturvernforbundet	3500 (2850 i 2024)	270 (70 i 2024)	1537 (1488 i 2024)
Kulturverndagene	3050 (2890 i 2023)		1089 (1046 i 2024)

Målet for utgangen av 2026 er:

- 4500 følgere på Facebook (Kulturvernforbundet)
- 500 følgere på LinkedIn (Kulturvernforbundet)

Nyhetsbrev

Kulturvernforbundet sender jevnlig ut nyhetsbrev til abonnenter i medlemsorganisasjoner og øvrige interessenter. Nyhetsbrevet inneholder informasjon om aktuelle saker, politiske prosesser, arrangementer og aktiviteter i regi av Kulturvernforbundet og medlemsorganisasjonene. I 2025 ble det sendt ut 5 nyhetsbrev for Kulturvernforbundet (januar, mai, juni, september og desember).

I 2025 har nyhetsbrev vært en nyttig kanal for å samle og formidle informasjon om Kulturvernforbundets aktiviteter til feltet, og sikre forutsigbar og strukturert informasjonsdeling. Etter overgang til Styreweb (ny kommunikasjonsplattform) ble det ryddet i abonnements-systemet og duplikater og gamle adresser ble lukket ut. Dermed ble antallet abonnenter redusert fra ca. 1600 til 1320. Ved utgangen av året har nyhetsbrevet 1350 abonnenter.

Mellom 600-700 av abonnentene åpner nyhetsbrevet, og dette antallet har holdt seg konstant i mange år. Vi får tydelig tilbakemelding fra medlemsorganisasjonene i spørreundersøkelse om at nyhetsbrev er et godt informasjonsverktøy.

Pressearbeid

Pressearbeid har i 2025 i hovedsak vært knyttet til sentrale arrangementer, politiske prosesser og Kulturverndagene. Det har blitt sendt ut pressemeldinger i forbindelse med Kulturverndagsprisen. Pressearbeidet har hatt særlig fokus på lokal forankring, ved å rette informasjon til lokal presse der arrangementer og prisvinnere har tilknytning. Pressemeldingene førte til flere oppslag i lokalaviser og vi vil fremover jobbe enda mer målbevisst med å gjøre pressemeldingene relevante for lokalpresse.

I 2025 publiserte Kulturvernforbundet artikler i fag- og dagsmedier (Nationen, Tidsskriftet Museum, Klassekampen) og hadde omtale og notiser i nasjonale medier (regjeringen.no, Avisa Oslo) og flere lokalaviser.

Medieovervåkning

Kulturvernforbundet benytter Infomedia medieovervåkningstjeneste for å følge med på omtale av forbundet, medlemsorganisasjonene og kulturvernfeltet generelt. Tjenesten gir daglig oversikt over relevante saker i nasjonale og lokale medier. Det er et godt verktøy for å holde seg informert.

Medieovervåkingen brukes spesielt i arbeidet med Kulturverndagene, blant annet for å få oversikt over lokale arrangementer, presseomtale og potensielle kandidater til Kulturverndagsprisen. Tall og statistikk fra medieovervåkingen benyttes i rapportering og videreutvikling av markedsføringsarbeidet.

Representasjon og nettverksbygging

Nettverksbygging er en viktig del av Kulturvernforbundets arbeid, og både styret og sekretariatet deltok på en rekke arrangementer i løpet av året.

Deltakelse på medlemsorganisasjonenes møter og seminarer

Som paraplyorganisasjon og talerør for kulturvernorganisasjonene, er kontakten med medlemsorganisasjonene viktig for Kulturvernforbundet. Vi må vite hva som skjer i organisasjonene, hva de er opptatt av og hva slags utfordringer og muligheter de står ovenfor. Ved deltagelse på disse møtene og seminarer, får vi anledning til å bli bedre kjent med den faglige jobben som foregår i organisasjonene og vi får en mulighet til å promotere Kulturvernforbundet.

Vi har i 2025 deltatt på en rekke møter, konferanser og tilstelninger hos våre medlemsorganisasjoner, blant annet årsmøter i Landslaget for lokalhistorie, Forbundet KYSTEN, Norsk Fyrforening, Fortidsminneforeningen, Norsk Forening for Fartøyvern, Norsk Kulturarv, Forbundet for Norske Museumsvenner, Norsk Jernbaneklubb og Taternes Landsforening. I tillegg deltok vi på Slekt og Data sin tillitsvalgtkonferanse, lokalhistorisk seminar i Oslo og markering av 50 års jubileet til Norsk Motorskøyteklubb på Akershusstevnet, og på flere Kulturverndagsarrangement og tilstelninger året gjennom.

Nettverksbygging og samarbeid med eksterne aktører

Frivillighet Norge

Kulturvernforbundet er medlem av Frivillighet Norge og deltar aktivt i flere av organisasjonens møter og aktiviteter. Vi har tett kontakt med Frivillighet Norge på dagsaktuelle saker og politiske prosesser, og videreformidler informasjon fra og til våre medlemsorganisasjoner. I 2025 deltok vi blant annet på flere toppleder møter og på nettverksmøter om økonomi. Frivillighet Norge har hatt full momskompensasjon som en av sine kjernesaker og det har i 2025 vært to høringer på forskrift for momskompensasjon som innbar flere møter og arbeid. Frivillighet Norge var samarbeidspartner for debatten vi hadde om beredskap på KulturYtring, og generalsekretæren satt også i panelet.

Kulturalliansen

Kulturvernforbundet er medlem av Kulturalliansen, som har et eget sekretariat med kontorplass i våre lokaler i Øvre Slottsgate. Samlokaliseringen har ført til en mye tettere samarbeidsform og denne daglige kontakten er svært verdifull. Vi har samarbeidet og rådført oss med Kulturalliansen i enkelte politiske prosesser, og utvekslet mye god og nyttig informasjon. Kulturvernforbundets assisterende generalsekretær er vara i Kulturalliansens styre, Kulturvernforbundets generalsekretær er medlem i valgkomiteen i Kulturalliansen, og assisterende generalsekretær er også representert i styringsgruppen for regionale kulturkretser for kulturfrivilligheten. Utenom jevnlig styremøter og kulturkretsmøter deltok vi i 2025 på Kulturalliansens årsmøte, på politisk debatt om spillemidler for kultur og på debatt om kulturkretsene på Arendalsuka. Kulturalliansen var også samarbeidspartner for debatten vi hadde om beredskap på KulturYtring i Drammen.

Studieforbundet kultur og tradisjon

Kulturvernforbundet er medlem i Studieforbundet kultur og tradisjon. Videreføring av kunnskap er en vesentlig del av kulturvernorganisasjonenes arbeid, og mange av organisasjonene holder kurs gjennom Studieforbundet kultur og tradisjon. Vi har jevnlig kontakt med Studieforbundet, og har både formelle og uformelle møter. Studieforbundet deltok på flere generalsekretærmøter i desember 2025 og vi deltok på årsmøtet deres i Oslo.

UNESCO-nettverket

Kulturvernorganisasjonene er viktige bidragsytere i arbeidet med å følge opp Norges internasjonale forpliktelser i forhold til UNESCO-konvensjonen om den immaterielle kulturarven, og flere av organisasjonene er også akkrediterte rådgivere til UNESCO på sine respektive områder. Kulturvernforbundet har jevnlig kontakt med den norske UNESCO-kommisjonen, og deltar på møter de arrangerer for «UNESCO-familien».

Forum for levende kulturarv

Kulturvernforbundet har god kontakt med Forum for levende kulturarv, tidligere kalt Nettverket for immateriell kulturarv (IKA-nettverket). Dette er et relevant forum for oss, og flere av våre medlemsorganisasjoner er også med her, sammen med andre organisasjoner og aktører som jobber med immateriell kulturarv. Et viktig tema i dette nettverket, er oppfølging av UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven. I august deltok vi på nettverkssamling i Valdres.

Norsk Verdensarv

Kulturvernforbundet har jevnlig kontakt med daglig leder i organisasjonen Norsk Verdensarv. Av våre egne medlemsorganisasjoner er det kun én som er direkte involvert i verdensarv arbeidet (Fortidsminneforeningen, forvalter av verdensarvstedet Urnes stavkirke), men lobby- og nettverksarbeid er sammenfallene, og vi møtes ofte på de samme arenaene. Vi deltok også på verdensarvforumet de arrangerte i 2025 i Alta, noe som var nyttig både faglig og for å knytte kontakter.

Museumsforbundet

Kulturvernforbundet har jevnlig kontakt med Museumsforbundet, både for å utveksle informasjon og i forbindelse med lobbyarbeid. Museumsforbundet er en viktig aktør med felles overordnet mål om å ta vare på og formidle kulturarv. Kulturvernorganisasjonene har mange former for samarbeid med museene, og museene er også sentrale i forhold til kulturverndagene. Vi jobber politisk sammen med Museumsforbundet for å styrke post 76 på Samferdselsdepartementets budsjett «Tilskudd til historisk togmateriell» og sender felles høringsinnspill og koordinerer budskap under statsbudsjett høringsen. I 2025 gjorde vi også en felles innsats med å skrive støttebrev til Foreningen for norske museumsvenner,

som vedlegg til deres søknad om driftsstøtte fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Kulturvernforbundet deltok også på Museumsforbundets årlige konferanse «Det nasjonale museumsmøtet», som denne gangen ble holdt i Kristiansund.

Forskningsprosjekter

Kulturvernforbundet har kontakt med flere forskningsinstitusjoner og bidrar gjerne i forskningsprosjekter der det er aktuelt. I 2025 ble et flerårig forskningsprosjekt om gjenbruk av kulturminner avsluttet. Prosjektet var i regi av Transportøkonomisk Institutt (TØI) og hadde tittelen RUVIVAL, som står for «RUral VItalization through Various Adaptations of cultural heritage and Landscapes». Tre av våre medlemsorganisasjoner var også involvert i dette prosjektet, to av dem med caser i prosjektet. I 2025 var vi med på møter i prosjektet, og bidro ellers med tilbakemeldinger til en digital veileder om gjenbruk av kulturminner. Erfaringene fra prosjektet og lenke til den digitale veilederen ble videreformidlet til Kulturdirektoratet, som jobbet med et lignende prosjekt for å fremme grønn omstilling på kulturfeltet. Kulturvernforbundet deltok også i 2025 på HEIs kulturarvsdag på Universitetet i Oslo. HEI er en forkortelse for «Heritage Experience Initiative» som integrerer undervisning og forskning på kulturarvfeltet.

Utvandrerjubileet

I 2025 var det en stor nasjonal markering av 200-årsjubileet for norsk utvandring. Norsk utvandrer museum hadde nedsatt en nasjonal komite, der både Kulturvernforbundet og flere av medlemsorganisasjonene var representert. Styreleder Jørn Holme var med i denne styringsgruppen den første perioden, før styremedlem Carl August Harbitz-Rasmussen tok over som Kulturvernforbundets representant og deltok på markering både i Stavanger og USA. Flere av medlemsorganisasjonene hadde arrangementer og aktiviteter i forbindelse med jubileet.

Internasjonalt arbeid

Kulturverndagene, eller European Heritage Days, er et initiativ i regi av Europarådet. Som nasjonal koordinator for Kulturverndagene i Norge, deltar vi på årlige møter i Europarådet, der vi også møter koordinatorene fra andre europeiske land. I 2025 var det ett fysisk møte med det europeiske nettverket i Strasbourg, og ett digitalt møte. Det europeiske nettverket er svært nyttig i forhold til informasjons- og erfaringsutveksling. Hjemmesidene deres er oppgradert, og de fleste norske kulturverndagsarrangement ble også synliggjort her. I 2024 inngikk vi også et samarbeid med koordinatorene fra Finland og Polen, for å skape større synergier mellom de europeiske kulturrutene og Kulturverndagene. Dette samarbeidet vil fortsatte i 2025. Som en del av dette internasjonale engasjementet arrangerte Kulturvernforbundet i 2025, i samarbeid med Kulturdirektoratet, European Heritage Days og EUNIC Norway (de europeiske kulturinstitusjonene i Norge), et internasjonalt preget åpningsarrangement for Kulturverndagene i Oslo, som samlet aktører fra en rekke europeiske land og styrket Norges rolle i det europeiske kulturarvssamarbeidet.

Kulturvernforbundet har også kontakt med vår britiske søsterorganisasjon, the Heritage Alliance, og deltatt på enkelte av deres konferanser og arrangement. I 2025 deltok vi på deres årlige konferanse i London (Heritage Day) og ett digitalt møte. Temaene som ble tatt opp er svært relevante for oss, og det er også nyttig å vise til andre europeiske land i det politiske arbeidet.

Kulturverndagene

I 2025 ble det annonsert 341 arrangementsdager i Kulturverndagenes nettkalender, en økning fra 249 i 2024. En gjennomgang av uregistrerte arrangementer funnet gjennom kommunale nettsider, Facebook og redaksjonell omtale gir et forsiktig anslag på over 600 arrangementsdager totalt. Antall besøkende anslås til over 100 000, noe som markerer ytterligere vekst sammenlignet med 2024.

MIN Kulturverndag

Kulturvernforbundet har også i 2025 delt ut økonomiske tilskudd til arrangører gjennom støtteordningen «MIN Kulturverndag – mangfold og inkludering i nærmiljøet». Ordningen finansieres gjennom en treårig gave på 7,5 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DNB for perioden 2024–2026.

Arrangører kan søke om opptil 30 000 kroner per arrangement. Tilskuddene går til arrangører som ønsker å inkludere minoriteter, barn og unge i aktivitetene. I 2025 mottok Kulturvernforbundet 123 søknader, og 65 arrangementer fikk tildelt totalt 1 155 000 kroner. Den samlede søknadssummen var på 3 108 100 kroner.

Søknadene ble vurdert av en ressursgruppe nedsatt av Kulturvernforbundet, bestående av:

- Odd Hesselberg (prosjektleder)
- Sosan A. Mollestad (prosjektleder for Kvinner UT, Norges bygdekvinnelag)
- Liv Aga Malm (Kulturvernforbundet)

Ungt perspektiv/KulturvernAgent

Gjennom satsningen Ungt Perspektiv ønsker Kulturvernforbundet å nå ungdom på ungdomsskole- og videregående skolenivå og få deres refleksjoner rundt kulturarv sett fra et ungt perspektiv. I 2025 ble oppdraget som KulturvernAgent annonsert blant annet gjennom OD-dagen, der ungdom ble bedt om å oppsøke lokal kulturarv og lage korte videoer på rundt 90 sekunder. I 2025 deltok 46 elever. KulturvernAgentene kunne velge mellom tre oppgaver basert på årets tema «HJEM»:

Utvandrerjubileet 2025 og innvandring til Norge – om hvordan utvandring og innvandring påvirker forståelsen av hjem og identitet.

Arkitektonisk arv – om hvordan bygninger bærer historier om sosial status, kultur og tilhørighet.

Friluftslivets år – om hvordan naturen oppleves som et hjem og hvordan friluftsliv knytter folk til landskap og tradisjon.

Tema 2025: HJEM – Utvikling, utvandring, utveksling

I 2025 valgte Kulturverndagene temaet «HJEM», som utforsker hvordan bygninger, håndverk og natur former identitet og tilhørighet på både individ- og samfunnsnivå. Temaet var knyttet til tre store markeringer: European Heritage Days med fokus på arkitektonisk arv, Utvandrerjubileet 2025 og Friluftslivets år 2025.

Temaet åpnet for refleksjoner om hva det vil si å være hjemme – enten det gjelder bygninger, naturen eller et nytt land – og hvordan hjem påvirker minner, identitet og fellesskap.

Åpningsarrangement

Åpningsarrangementet for Kulturverndagene 2025 ble gjennomført i Oslo 29. august i samarbeid med Kulturdirektoratet og EUNIC clusteret (de europeiske kulturinstituttene) i Norge. Kulturvernforbundet hadde en sentral rolle som arrangør, koordinator og konferansier.

Arrangementet var todelt, med ett arrangement på formiddagen og ett på ettermiddagen. Formiddagsdelen, som ble holdt på det Italienske Kulturinstituttet, samlet rundt 50 deltakere fra European Heritage Days, europeiske kulturhovedsteder, academia og kulturminneaktører. Ettermiddagsarrangementet, som ble holdt på Sentralen, var åpent for alle og trakk om lag 100 publikummere til et variert program med innlegg, visninger og en «fashion walk» med tradisjonelle drakter fra seks europeiske land. Blant publikum var det representanter for kulturinstitutter fra Latvia, Litauen, Portugal, Italia, Romania, Østerrike, Slovenia, Polen i tillegg til EU-delegasjonen i Norge. Arrangementet ble senere nevnt som «good practice» i European Heritage Days-samarbeidet.

Nøkkeltall kulturminnedagene 2024

Antall arrangement:
341 (249 i 2024) registrerte arrangement
259 (325 i 2024) uregistrerte funnet på Facebook og i redaksjonell omtale
Rekordår med over 600 (574 i 2024) totalt antall arrangement

Antall besøkende:
100 000 (90 000 i 2024)

Antall presseoppslag om Kulturverndagene:
368 treff på Facebook
161 unike medieoppslag
Topp 3 aviser: Hordaland (11 oppslag), Brønnøysund (13 oppslag), Røyken og Hurum avis (10 oppslag)
SOME: 3079 Facebook (2 893 i 2023)

Kulturminnedagsprisen 2025

Siden 1995 har Kulturverndagsprisen blitt delt ut til den arrangøren som best har oppfylt målet om å formidle og tilgjengeliggjøre kulturarven for allmennheten. Prisen er på 50 000 kroner. Vinner av Kulturverndagsprisen 2025 ble Hjerleids venner for arrangementet «Bygningshistorien – viktig for oss i dag?». Foreningen formidler kulturarv gjennom Bygningshistorisk park på Dovre, der tradisjonshåndverk, lokalhistorie, mattradisjoner og naturkunnskap møtes i aktiviteter for hele lokalsamfunnet. Styremedlem Torveig Dahl overrakte diplom og prisen på 50 000 kroner under arrangement i Bygningshistorisk park på Dovre, lørdag 6. september 2025.

Driftstilskudd - Kulturverndagene

Kulturvernforbundet mottar støtte fra Klima- og Miljødepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet for arbeidet med Kulturverndagene. Klima- og miljødepartementet ga et tilskudd på kr 660 000 i øremerkede midler i 2025. Kultur- og likestillingsdepartementet gir også et tilskudd til Kulturminnedagene som er inkludert i Kulturvernforbundets driftsstøtte.

4. Administrativt

Styret

Følgende styre ble valgt på landsmøtet 2024 og gjelder for perioden 2024 – 2026:

- Jørn Holme, styreleder
- Tone Moseid, nestleder
- Carl August Harbitz-Rasmussen, styremedlem
- Knut Sterud, styremedlem
- Torveig Dahl, styremedlem
- Ellen Krageberg, styremedlem
- Sven Gjeruldsen, styremedlem
- Jens Bakke, 1. vara
- Trond Møllevik, 2. vara

Det ble avholdt fem ordinære styremøter i 2025. I tillegg ble det avholdt et styreseminar på Hadeland med en vedtaksak og et møte i Oslo for alle kulturvernnettverkene der styret deltok.

Arbeidsutvalg

Styret har et arbeidsutvalg bestående av styrets leder og nestleder samt generalsekretær. I arbeidsutvalget skal generalsekretæren kunne drøfte og avklare saker som ikke kan vente til et ordinært styremøte. Enkelte saker delegeres også fra styret til arbeidsutvalget eller til styremedlemmene for videre oppfølging.

Fullmaktsforholdene er i prinsippet som følger:

- Generalsekretæren har ansvaret for all daglig drift og å treffe avgjørelser i alle saker som følger opp gjeldende policy/vedtak, ikke er av prinsipiell karakter eller av spesiell viktighet. Generalsekretæren iverksetter styrets vedtak.
- Generalsekretæren vil i en del saker konferere med styreleder, og hvor det normale vil være å bli enig, eventuelt at vi legger styreleders synspunkt til grunn.
- Arbeidsutvalget drøfter saker som ville vært tatt i styret, men som haster eller som det ellers ikke er særskilt grunn til å forelegge styret på forhånd. Styreleder treffer avgjørelse i disse sakene.
- Fullt styremøte.

Valgkomité og revisor

Medlemmene i Kulturvernforbundets styre velges for en periode på to år av gangen, med en øvre grense på åtte år. Utskiftninger skjer på landsmøtet som avholdes annet hvert år. På landsmøtet velges også valgkomite og revisor for den kommende perioden.

Valgkomiteen for perioden 2024-2026 hadde følgende sammensetning:

Asgeir Svendsen, leder
Marianne L. Nielsen
Gunn Mona Ekornes

Statsautorisert revisor Martin Westly, RSM Norge AS, ble valgt som revisor for periode 2024-2026.

Sekretariat

Kulturvernforbundet har sekretariat i «Kulturvernets Hus» i Øvre Slottsgate 2b i Oslo. Sekretariatet hadde i 2025 fire fast ansatte, hvorav to er ansatt i heltids stillinger og to i deltids stillinger. I tillegg hadde vi to personer ansatt i midlertidige stillinger ved hovedkontoret.

Kulturvernforbundet intensiverte videre satsingen på å etablere regionale nettverk i 2025. Med støtte fra Kulturdepartementet, Riksantikvaren og fylkeskommunene i Trøndelag og Vestland, var det i 2025 ansatt to koordinatore som jobber i deltids engasjementer for å bygge opp nettverk i Trøndelag og Vestland, og for å styrke sekretariatet.

Kulturvernforbundet praktiserer likestilling mellom kvinner og menn og har som prinsipp at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn. Det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler i sekretariatet og legges til rette for personalmessige tiltak som hjemmekontor og fleksible arbeidstider ved behov.

Sekretariatets daglige drift

Kulturvernforbundets medlemsorganisasjoner arbeider hver for seg med sine respektive fagområder. Som paraplyorganisasjon, er det derfor de tverrgående og helhetlige problemstillingene som er Kulturvernforbundets mandat.

Sekretariatets løpende arbeidsoppgaver består av å samordne saker av felles interesse for medlemsorganisasjonene, drive informasjonsarbeid og politisk påvirkning. Vi informerer medlemsorganisasjonene om aktuelle saker og prosesser, og arbeider for å styrke kontakten mellom medlemsorganisasjonene både sentralt og regionalt. Nettverksbygging og deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale fora er også strategiske tiltak for å være oppdatert på feltet, synliggjøre medlemmenes innsats for samfunnet og skape synergier der det er naturlig. Vi har også ansvar for koordinering og markedsføring av Kulturverndagene i Norge. I tillegg jobber vi med å etablere regionale kulturvernnettverk. Fremdriften i denne satsingen er avhengig av kapasitet og tilskudd.

Sekretariatet utøver også daglig drift av foreningen, herunder administrasjon og forvaltning av organisasjonen og sekretariatsoppgaver for styret og arbeidsutvalg. I tillegg bruker sekretariatet ressurser på å ivareta og videreutvikle kontorfellesskapet i Øvre Slottsgate, da dette har stor verdi både faglig og administrativt.

Sekretariatet i Kulturvernforbundet

Toril Skjetne
Generalsekretær

Hedda Lombardo
Assisterende generalsekretær

Marthe Thiis-Evensen
Økonomi- og administrasjonskonsulent

Liv Aga Malm
Kommunikasjonsrådgiver

Kaja Hannedatter Sontum
Organisasjonsrådgiver,
Kulturvernnettverkene

Odd Hesselberg
Koordinator for
Kulturverndagene

5. Styrets beretning

Økonomi

Kulturvernforbundet mottar viktig driftsstøtte fra Klima- og miljødepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet. I 2025 var tilskuddet fra Klima- og miljødepartementet kr 1 549 000, noe som er en nedgang på 4,5% sammenliknet med 2024, hvor vi fikk utbetalt kr 1 622 000. Fra Kultur- og likestillingsdepartementet fikk vi i 2025 kr 2 180 000, som var en prisjustering på om lag 3,8 % fra året før. Kulturvernforbundet mottar også øremerkede midler til kulturverndagene fra Klima- og miljødepartementet, mens tilskudd til dette er innbakt i driftsstøtten fra Kultur- og likestillingsdepartementet. I 2025 var det øremerkede tilskuddet fra Klima- og miljødepartementet på kr 660 000.

I tillegg fikk vi kr 2 500 000 fra Sparebankstiftelsen DNB til prosjektet «MIN Kulturminnedag», som del av breddegaven for perioden 2024–2026. Mesteparten av dette deles ut som tilskudd til kulturverndagsarrangører, men noe dekker også administrasjon, informasjon og markedsføring for prosjektet. Med prosjektmidler fra Sparebankstiftelsen DNB for perioden 2024-2026, har Kulturvernforbundet ansatt en person i et engasjement for å jobbe med breddegaven og synliggjøring av aktiviteten. I 2025 var det kr 194 938 som forble utbrukt av tilskuddet og overføres derfor til 2026.

I 2025 fikk vi ytterligere kr 500 000 fra Kultur- og likestillingsdepartementet til samordning av kulturvernfeltet / etablering av regionale nettverk. Disse midlene vil bli overført til 2026, for å finansiere ansettelsen av en person som skal jobbe med nettverkssatsingen sentralt. Stillingen vil også finansieres med midler fra Rogaland fylkeskommune og Riksantikvaren, som vil bli utbetalt i 2026. Til sammen har vi fått tildelt kr. 2 400 000,- til vår regionale satsing i løpet av de siste tre årene.

Øvrige inntekter i 2025 inkluderer medlemskontingenter og momskompensasjon.

Kulturvernforbundet sitter igjen med et underskudd på kr 229 691 ved årets slutt. Dette skyldes blant annet noe økte personalkostnader, kostnader i forbindelse med synliggjøring av ny logo, utgifter til regionsatsingen, høyere utgifter på leie av lokaler på Arendalsuka og Kulturytring Drammen, samt lavere renteinntekter enn forventet. Vi har en egenkapital på kr 4 090 018 pr 31.12.2025. Dette gir oss rom til å gjennomføre aktiviteter og opprettholde økonomiske forpliktelser i 2026.

Vi anser egenkapitalsituasjonen pr nå som tilfredsstillende. Den gir sikkerhet for å imøtekomme uforutsette hendelser, samtidig som den gir en viss handlefrihet i forhold til planlagte fremtidige satsinger. Driftstilskuddene til Kulturvernforbundet er relativt stabile, og vi planlegger vår kjernevirksomhet etter det. Vi vil imidlertid fortsette å søke om ekstra tilskudd til regionsatsingen, da dette er en svært omfattende oppgave som krever økt kapasitet både i sekretariatet og i regionene der de nye nettverkene skal etableres. I tillegg vil vi søke om nye prosjektmidler fra Sparebankstiftelsen DNB for perioden 2027-2029.

Regnskapet for 2025 gir et rettviseende uttrykk for virksomheten i 2025 og for den økonomiske situasjonen pr 31.12.2025. Etter styrets vurdering er forutsetningene for videre drift til stede.

Norges kulturvernforbund er paraplyorganisasjonen for de landsdekkende kulturvernorganisasjonene. Forbundet har i utgangen av 2025 32 medlemsorganisasjoner, hvorav 29 er hovedmedlemmer og tre er assosierte medlemmer. Organisasjonene teller til sammen rundt 2600 lokallag og 270 000 medlemmer. Kulturvernforbundet estimerer at organisasjonene bidrar med rundt syv millioner frivillige timer i året for å ta vare på, dokumentere, formidle og videreføre kulturarven. Det frivillige kulturvernet er dermed en av de største aktørene på kulturarvfeltet.

Kulturvernforbundet gir organisasjonene et felleskap, nettverk og møteplasser som gjør at de kan utveksle ideer og erfaringer, samarbeide om ulike prosjekter og samordne budskap som det er viktig å fremme for myndighetene. Kulturvernforbundet har også et viktig overblikk over feltet, og en nøkkelposisjon i forhold til formidling av denne helheten både til medlemsorganisasjonene, offentligheten og forvaltningen, både på nasjonalt og regionalt nivå.

Kulturvernforbundets aktiviteter deles i hovedsak inn i følgende områder:

- møteplasser og fellestiltak for medlemsorganisasjonene
- myndighetskontakt, nettverk og informasjon
- kulturverndagene
- administrasjon / drift
- prosjekter og satsingsområder: siden 2022 - etablering av regionale nettverk

Kulturvernforbundet har i 2025 jobbet svært bredt politisk på alle nivåer. Vi har hatt møter med politisk ledelse i Klima- og miljødepartementet og Samferdselsdepartementet, flere møter med embetsverket og med diverse stortingsrepresentanter, og arrangert paneldebatter med flere politikere på KulturYtring Drammen og under Arendalsuka.

Vi engasjeres også mye i politiske prosesser, og blir i økende grad invitert med i ulike referansegrupper og innspillmøter med eksterne partnere. Dette er svært viktig, og prioriteres høyt. Vi er også pådrivere for at regjeringen følger opp de mange gode punktene de har i sitt planarbeid der det sammenfaller med kulturvern og frivillighet. Vi er pådrivere for at frivillige landsdekkende kulturvernorganisasjoner får grunnstøtte av staten. Til tross for at vi tar dette opp i en rekke møter og innspill, var det ingen flere av våre medlemsorganisasjoner som fikk driftsstøtte i 2025. Rundt halvparten av våre medlemsorganisasjoner står fremdeles uten noen form for driftstilskudd. Dette er en langsiktig og pågående prosess.

I 2025 arrangerte vi Kulturvernkonferansen der flere av våre medlemsorganisasjoner holdt innlegg, noe som ble tatt veldig godt imot. Vi samarbeidet igjen med Riksantikvaren om konferansen og i år var også Kulturdirektoratet med. Kulturverndagene har også satt nye rekorder i 2025 i antall arrangement (600 i 2025, 573 i 2024, 370 i 2023) og besøkende (100 000 i 2025, 90 000 i 2024, 70 000 i 2023). Breddegaven fra Sparebankstiftelsen DNB har også bidratt til et større mangfold av arrangører på Kulturverndagene, og større engasjement blant barn og unge.

Den regionale satsingen i Kulturvernforbundet har vært en prioritert oppgave, og i 2025 arbeidet vi videre med pilotnettverk i Trøndelag og Vestland samt videreutvikling av nettverk i Oslo, Akershus og Østfold. Vi er nå i en fase hvor vi møter på mange spørsmål rundt organisering, struktur, regnskap mm., og det er viktig med både evalueringer og avklaringer i forhold til blant annet roller og ansvar. Arbeidet med nettverkene er svært ressurskrevende, og på tampen av 2025 ble det ansatt en rådgiver i ett-års engasjement som skal arbeide med nettverk fra Kulturvernforbundet sentralt.

Styret og sekretariatet i Kulturvernforbundet deltok på en rekke møter og arrangementer i løpet av året, både hos medlemsorganisasjonene og andre aktører på kulturvernfeltet. Kulturvernforbundet har jobbet aktivt med synliggjøring av kulturarvens verdi for samfunnet og for den enkelte, og av kulturvernorganisasjonenes innsats på feltet. Vi jobber kontinuerlig med å løfte frem de frivilliges rolle som feltets store bærebjelker.

Vi ser en økende forståelse fra Kultur- og likestillingsdepartementet for organisasjonenes rolle i kulturvernfeltet. I tillegg er det økt fokus på hvordan frivillige organisasjoner kan være med å møte samfunnets utfordringer, som demokrati, beredskap, klimautfordringer, demografi, trivsel og helse. Møteplassene og aktivitetene vi skaper i det frivillige kulturvernet, er viktig i forhold til alt dette.

Kulturvernforbundet har jobbet målrettet i 2025 for å få på plass både økte driftstilskudd, og ikke minst, økte prosjekttilskudd. Vi har fått økte tilskudd fra Sparebankstiftelsen DNB for å videreføre prosjektet «MIN Kulturminnedag» med en ramme på 7,5 millioner kroner over tre år (2024-2026). I tillegg har vi fått tilslag på tilskudd til vår regionsatsning, hvor midlene har blitt overført til 2026. Flere fylkeskommuner viser interesse for å bidra med tilskudd til denne satsingen. Dette gir oss et større handlingsrom og bidrar til økt aktivitet landet over. Dette gir oss et større handlingsrom og bidrar til økt aktivitet landet over.

Kulturvernforbundet har i 2025 fire fast ansatte i tillegg sammen 3,3 årsverk, samt to personer i midlertidige engasjementer og deltids stillinger. Vi holder til i Øvre Slottsgate 2b i Oslo. Vi praktiserer likestilling og det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler. Bedriftens virksomhet påvirker ikke det ytre miljøet.

Oslo, 16. februar 2026

Jørn Holme
Styreleder

Tone Moseid
Nestleder

Torveig Dahl
Styremedlem

Carl August Harbitz-Rasmussen
Styremedlem

Knut Sterud
Styremedlem

Ellen Krageberg
Styremedlem

Sven Gjeruldsen
Styremedlem

Jens Bakke
Varamedlem

Trond Møllevik
Varamedlem

Toril Skjetne
Generalsekretær

Kulturvernforbundet

Vi tar vare på kulturarven!